

СТАНОВИЩЕ

на доцент доктор инж. ВАСИЛ ХРИСТОВ СТАНКОВ,
Академия по национална и информационна сигурност – Пловдив
Област на висшето образование: 9. Сигурност и отбрана,
Професионално направление 9.1. Национална сигурност
v.stankov@vusi.info; 0887709865

ОТНОСНО: Дисертационния труд на Мирослав Борута Краковски на тема “ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА МИГРАЦИЯТА ВЪРХУ ЕВРОПЕЙСКАТА ИДЕНТИЧНОСТ И СИГУРНОСТ“, представен за придобиване на научна степен „доктор на науките“ в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.1. „Национална сигурност“.

Пловдив
2025 г.

Становището е възложено с решение на заседанието на научното жури, Протокол № 1/30.10.2025 г. и е разработено въз основа на комплект документи и материали, съответстващи на изискванията по процедурата.

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем

В днешно време миграцията е многоаспектен социален феномен със значително въздействие върху дългосрочните процеси в средата на сигурност в международен, регионален и национален мащаб. На европейския континент миграцията съществува отдавна като важен социално-политически фактор с разнопосочни отражения върху отделните аспекти на сигурността.

В Европа през последните десетилетия сме свидетели на дълбоки промени в същността и главните характеристики на миграцията (посока, мащаб, първопричини, въздействие). След завършека на Студената война разграничаваме два основни етапа в нейното развитие:

а) от премахването на „желязната завеса“ между Западна и Източна Европа до появата на бежанските потоци от региона на Близкия изток в началото на първото десетилетие на 21 век;

б) от възникването на мигрантската криза през 2015 г. до утвърждаването на обобщевропейската политика по въпросите на миграцията, приета през 2024 г. с Пакта на ЕС за миграция и убежище. Важно събитие в края на този период е войната в Украйна, която генерира бежански вълни към няколко европейски държави.

На този фон е очевидна нарастващата необходимост от задълбочени изследвания на миграцията като една от най-динамичните движещи сили с многостранно въздействие върху европейската идентичност и сигурност.

Разработеният дисертационен труд е актуален поради факта, че изучаването на генезиса, мотивацията и механизмите на миграцията подпомагат

изследването на нейните трансгранични, междудържавни и вътрешнодържавни измерения. Характерна черта на дисертацията е разширеният анализ на хуманитарните и политическите аспекти на миграцията като взаимосвързани процеси, обективно обусловени от промените в средата на сигурност. Резултатите от анализа създават условия за съчетаване на цивилизационния подход с императивите на съюзната и индивидуалната сигурност на страните-членки при формирането и прилагането на конкретните миграционни политики на Европейския съюз.

Изследването на факторите с комплексно влияние върху европейската сигурност, включително миграцията, има особено значение днес, когато ЕС търси обхватни и ефективни решения на сложни въпроси в рамките на Общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО).

Значимостта на темата се определя от обстоятелството, че въздействието на миграцията в политическата, икономическата, социалната и културната област засяга редица европейски държави и се превръща в траен елемент на средата на сигурност на европейския континент.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд

Научните резултати на дисертационния труд са значими и полезни, тъй като предоставят основа за теоретична и обществена дискусия по възможностите за справяне с предизвикателствата и ограничаване на рисковете за европейската идентичност и сигурност, които произлизат от многопосочното влияние на миграцията.

Сред достойнствата и качествата на дисертационния труд може да бъдат посочени следните:

- Разработен и представен е оригинален модел за оценка на миграцията като сложно обществено-политическо явление от нравствена, философска и социално-психологическа гледна точка.

Това е постигнато чрез анализ на миграцията от позициите на колективната и индивидуалната идентичност и обвързването ѝ с екзистенциалните потребности на индивидите и общностите. По този начин изследването е фокусирано върху сигурността на индивидуално (лично) ниво, където се умножава ефектът от въздействието на факторите, действащи на по-високите нива (равнища) на сигурността. Отличителни черти на модела са широкият обхват, валидността и практическата му приложимост, което е важна предпоставка за реални подходи, които тушират противоречията и извеждат на преден план възможностите за диалог и взаимодействие.

- Направен е задълбочен анализ на идентичността като есенциална характеристика на индивидите и социалните системи. Двойствената същност на идентичността е посочена като една от причините за противоречивото отношение към етнорелигиозните и културните различия, които миграцията може да стимулира.

В оновата на анализа е идеята, че идентичността има както обединяваща, така и разграничаваща функция. Обединяващата олицетворява принадлежността към единното глобално общество, а разграничаващата произлиза от многообразието от езици, религии, обичаи и традиции.

Тези разсъждения на автора създават основа за дискусия относно начините, по които в резултат на личен или колективен избор една от функциите може да придобие доминиращ или определящ характер спрямо другата.

- Дисертацията дефинира понятието „културна сигурност“ като състояние на обществото, държавата и отделния индивид, при което те са в състояние да се придържат към ценностите, които определят идентичността им и

да ги развиват, като същевременно свободно се възползват от опита и достиженията на други общности.

Сред достойствата на дисертационния труд е това, че културната сигурност е определена като важен аспект както на националната, така и на индивидуалната сигурност. Показана е връзката с останалите аспекти на сигурността (военна, икономическа, вътрешна) и е изследвано въздействието на миграцията върху този специфичен аспект на сигурността.

- Събрани, обобщени, интерпретирани и представени са значителни по обем данни, които аргументират тезата и подкрепят основните изводи на дисертационния труд.

3. Становище относно наличието или липсата на плагиатство

Използваните публикации се цитират библиографски правилно. Няма данни за плагиатство.

4. Критични бележки

Нямам конкретни критични бележки към дисертационния труд на г-н Мирослав Борута Краковски. Считам, че настоящият дисертационен труд е добра основа за продължаване, задълбочаване и разширяване на изследванията по тази тема.

5. Заключение

Изследваният научен проблем в дисертационния труд на Мирослав Борута Краковски на тема **“ВЛИЯНИЕТО НА МИГРАЦИЯТА ВЪРХУ ЕВРОПЕЙСКАТА ИДЕНТИЧНОСТ И СИГУРНОСТ”** е значим и актуален, реализирани са необходимите научни и научно-приложни приноси и са постигнати конкретни научни резултати, поради което считам, че са налице всички условия за

успешно финализиране на процедурата.

Гласувам „ЗА” придобиването от д-р Мирослав Борута Краковски на научна степен „доктор на науките” в област на висшето образование 9. „Сигурност и отбрана” професионално направление 9.1. „Национална сигурност”.

Изготвил становището : .....

(доц. д-р инж. Васил Христов Станков)

28.11.2025 г.

Пловдив